

кодекси етичної практики в системі освіти та піклуються насамперед про репутацію своїх закладів освіти, оскільки вони працюють на міжнародній арені. Удосконалення, реформування, збільшення конкурентоспроможності вищих навчальних закладів відповідає парадигмі вищої освіти як підприємства, яке працює в глобальному конкуруючому просторі. Дійсно, вищий навчальний заклад, який надає транснаціональну освіту, стикається з такими ж проблемами управління, як і будь-яка мультинаціональна організація включаючи урахування різних культурних очікувань, правові вимоги, ринкові можливості, фінансові проблеми і забезпечення якості.

У період глобалізації поняття "якість освіти" набуває особливого смислу, тому що саме якість освіти стає показником результативності глобальних інновацій. До поняття якості можна включити безліч чинників: це і ступінь задоволення особистістю результатами освіти, і кількість можливих різнорівневих освітніх пропозицій у регіоні та країні, і професіоналізм професорсько-викладацького складу тощо. Якість освіти охоплює не тільки змістовну частину вищої освіти, але й її структурні та організаційні характеристики.

Є декілька аспектів, що пов'язують глобалізацію із забезпеченням якості освіти: конкурентоспроможність держав на світовому ринку експорту освіти (і потреба України в "утриманні позицій на ринку" шляхом демонстрації ефективних механізмів забезпечення якості освіти); міжнародна мобільність робочої сили та інші.

Існує безліч стратегій подальшого розвитку і трансформації системи вищої освіти як відкритих для співтовариств ВНЗ, що діють в умовах глобалізації. Одна з них - критично переусвідомити ролі, права і відповідальність за прийняття управлінських рішень у ході впровадження реформ системи вищої освіти.

*О.Г. Дейнека,
Л.О. Позднякова*

РОЛЬ І МІСЦЕ ЛЕКЦІЇ У ВНЗ

Лекція є головним ланцюгом дидактичного циклу навчання. Її мета - формування орієнтованої основи для засвоєння студентами навчального матеріалу.

Як свідчить досвід, відмова від лекції суттєво знижує науковий рівень підготовки студентів, порушує системність і рівномірність роботи протягом семестру. Тому лекція продовжує залишатися провідною формою організації навчального процесу у ВНЗ.

У навчальному процесі виникає декілька ситуацій, коли лекційна форма навчання унеможлиблює заміну якоюсь іншою:

- відсутність навчальних посібників за новими дисциплінами, де лекція є єдиним джерелом інформації;
- новий навчальний матеріал за конкретною темою ще не отримав віддзеркалення в існуючих підручниках або деякі його розділи стали застарілими;
- окремі теми підручника є особливо важливими щодо сприйняття та потребують методичної переробки лектором;
- за основними проблемами курсу існують протирічні концепції. Лекція необхідна для їхнього об'єктивного пояснення;
- лекція є незмінною у випадках, де є доцільність особистого емоційного впливу лектора на студентів з метою формування їхнього об'єктивного погляду.

Емоційне забарвлення лекції у сукупності з глибоким науковим змістом формує гармонію погляду, слова та сприйняття слухачами. Емоційність впливу лекції відіграє важливу роль у викладанні економічних дисциплін.

Перевагами лекції над іншими формами роботи викладача у ВНЗ є:

- творче спілкування лектора з аудиторією, емоційний вплив;
- лекція — економний спосіб отримання у загальному вигляді основ знань;
- лекція активізує розумову діяльність у випадку якісного та уважного сприйняття.

Тому задачею лектора є розвиток активної уваги студентів, що вплине на рух їхнього мислення в напрямку мислення лектора.

Останнім часом має місце тенденція вільного вибору лектора студентами, яка актуалізує проблему лекторської майстерності. Від майстерності викладання залежить максимальне використання потенційних можливостей усієї провідної форми навчання у ВНЗ. Проте процес навчання, який починається з лекції, обов'язково має продовження на практичних заняттях і поглиблюється самостійною роботою.

О.В. Дикань

ПРИСКОРЕНЕ НАВЧАННЯ ОБДАРОВАНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Реформи, що відбулися у вітчизняній системі освіти за роки незалежності, її спрямованість на гуманістичні, особистісно-орієнтовані і розвиваючі освітні технології змінили ставлення до учнів і студентів, які виявляють незвичайні здібності. З метою створення в Україні сприятливих умов для розвитку інтелектуально-творчого потенціалу українського народу, пошуку, підтримки і стимулювання інтелектуально і творчо обдарованих дітей та молоді, самореалізації творчої особистості в